

A P.i Ítéletábra a dr. Fekete Tünde pártfogó ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - jogtanácsos által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, jogtanácsos által képviselt **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű, az I. Kft. felszámoló (B. felszámoló-biztos) által képviselt **III.rendű alperes neve „f.a.”** (III. rendű alperes címe) III. rendű és a dr. Révész Gabriella ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **IV.rendű alperes neve** (IV.rendű alperes címe) IV. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Törvényszéken indított perében a 2014. január 30. napján kelt 112. sorszámú ítélet ellen az I. rendű alperes részéről 117. sorszám, a II. rendű alperes részéről 118. sorszám, a IV. rendű alperes részéről 121. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, míg a felperes részéről Pf.III.20.089/2014/4. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, a IV. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet teljes egészében elutasítja, az I. és II. rendű alperesek tekintetében mellőzi a személyiségi jogsértés megállapítását, és az I-III. rendű alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét az I-II. rendű alperesek tekintetében 995.000 (kilencszázkilencvenötezer) forintra, és ennek 2006. április 1. napjától járó minden, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 100.000 (százezer) forint, míg a IV. rendű alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint elsőfokú eljárásban felmerült költséget.

Mellőzi a IV. rendű alperesnek az állam javára előlegezett költségben való marasztalását, míg az I-III. rendű alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét az I-II. rendű alperesek tekintetében 61.500 (hatvanegyezer-ötszáz) forintra leszállítja.

A pártfogó ügyvéd elsőfokú eljárásban felmerült díjának viselésére vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj 10%-át - egymás között egyetemleges kötelezettséggel - az I-II. rendű alperesek viselik, míg a pártfogó ügyvédi díj 90%-a a felperes terhére esik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek személyenként 50.000 (ötvenezer) forint, míg a IV. rendű alperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díja 25%-ban - egymás között egyetemleges kötelezettséggel - az I-II. rendű alperesek, míg a pártfogó ügyvédi díj 75%-a a felperes terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az 1994. évben alapított, és a Bíróság által 12.Pk.....1994. számú végzéssel nyilvántartásba vett III. rendű alperes 1998. óta foglalkozik hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségét támogató tevékenységgel. A III. rendű alperes 2004. november 26. napján hozta létre a IV. rendű alperest, amelyet a Megyei Bíróság Pk./5. számú végzésével vett nyilvántartásba.

Az O. F. Közalapítvány 2004-ben pályázatot írt ki a gyermekvédelmi szakellátásból nagykorúság miatt kikerült, illetve utógondozói ellátásban részesült, szakképzetlen, munkanélküli fiatal felnőttek munkaerő-piaci és társadalmi integrációjának elősegítésére. A program az L. elnevezést viselte. A program célja a támogatott személyek foglalkoztatása, betanított szintű képzettséghez juttatása, használaton kívül álló objektumok felújítása, és bennük különálló lakások kialakítása révén lakhatásuk biztosítása, önálló életvitelre való képességük fejlesztése, elhelyezkedésük biztosítása, és tartós munkában maradásuk segítése volt. A program végrehajtása során a felújított objektum tulajdonosa és a pályázó között olyan megállapodást kellett kötni, amelyben a tulajdonos vállalta, hogy minden fiatal felnőtt számára tulajdonjogot biztosít, vagy határozatlan időre, felmondási idő kikötése nélkül bérbe adja az elkészült lakást. Mindkét esetben lehetőség volt a fiatalok által igénybe vehető otthonteremtési támogatás felhasználására.

A L. program P.-ett történő megvalósítása érdekében a III. rendű alperes - még a pályázat benyújtását megelőzően - az I. rendű alperes támogatását kérte. Az I. rendű alperes közgyűlése határozatával támogatta, hogy a III. rendű alperes az L. program keretében pályázatot nyújtson be az O. F. Alaphoz, és a megvalósításhoz a p.-i helyrajzi számú P., I. 17. szám alatti ingatlant (a továbbiakban: perbeli ingatlan) jelölje meg. I.rendű alperes Közgyűlésénekszámú határozatában biztosított felhatalmazás alapján az I. rendű alperes a 2004. december 27. napján kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta a M. Rt-től a P., I.-n található, a volt bányamentők által használt kétszintes, pincével ellátott épületet 2.500.000 forint + ÁFA vételárért.

Az **O. F. Alap** kuratóriuma 2004. október 19-ei ülésén a III. rendű alperes „Épülünk” megnevezésű, a pályázatban leírt programjának megvalósításához 33.000.000 forint vissza nem térítendő támogatást nyújtott.

A 2004. december 17. napján kelt megállapodásban az I. rendű alperes vállalta, hogy a perbeli ingatlant a III. rendű alperes rendelkezésére bocsátja, majd a III. rendű alperes által a programba bevont fiatalok közreműködésével átalakított lakásokat a program résztvevőinek határozatlan ideig nem piaci lakbér fejében bérbe adja.

A perbeli ingatlan beruházási és átalakítási munkáit a III. rendű alperessel kötött vállalkozási szerződés alapján az **A. Kft.**, valamint a **V. Kft.** végezte.

2005. március 21. napján a felperes megállapodást írt alá a III. rendű alperessel, amelyben a III. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az **L.** program keretében 2005. december 31. napjával bérlokként lakhatást biztosít a felperes számára a program során kialakításra kerülő tizenöt lakás valamelyikében, biztosítja építőipari munkás képzését megszerzését, a program ideje alatt rendszeres jövedelemszerző tevékenység folytatását, a programban résztvevő mentor, illetve szociális munkatársak segítségével lehetőséget ad problémái felvetésére és panaszai ismertetésére. A felperes mindezek fejében vállalta, hogy otthonteremtési támogatásából 1.000.000 forinttal hozzájárul a program sikeres befejezéséhez, képzési és munkaszerződést köt a III. rendű alperessel, továbbá a mentális támogatott programban aktívan részt vesz.

A 2005. március 1. napján megkötött felnőttképzési szerződés szerint a felperes a képzés öt hónapos időtartama alatt építőipari munkás képzettséget szerezhethet. A képzés díja a vizsgadíjjal és jegyzetkötelezettséggel együtt 236.870 forint, amelyből a munkaügyi központot 118.435 forint, míg a III. rendű alperest a fennmaradó összeg terhelte. A felperes 2005. június 29. napján sikeres vizsgát tett. 2005. március 1. napján munkaszerződés jött létre a felperes és a III. rendű alperes között a 2005. március 1. napjától 2005. december 31. napjáig terjedő határozott időre. A szerződés szerint a III. rendű alperes napi négy órában foglalkoztatja a felperest építőipari betanított munkás munkakörben, havi bruttó 28.500 forint személyi alapbér ellenében.

A felperes, valamint az egyes lakásokba kiválasztott többi támogatott személy 2005. december közepén költözött be az ingatlanba. A felperes 2005. december 14. napján lakásbérleti szerződést írt alá az I. rendű alperessel. A szerződés határozott időre, 2010. december 31. napjáig szól azzal, hogy lakbérfizetési kötelezettség 2006. december 31. napjáig nem állt fenn.

A III. és IV. rendű alperesek 2005. április 1. napján megállapodást kötöttek, amely szerint együttműködésre kívánnak lépni annak érdekében, hogy a IV. rendű alperes a III. rendű alperes által elvállalt, és a szerződés 1. számú mellékletében

meghatározott pályázatok, programok - köztük a **p.-i L.** I. program - lebonyolítását segítse elő ingyenesen, a III. rendű alperes érdekében, helyett és nevében eljárva.

I. az M. Szénbányák egyik legnagyobb telepe volt, amely a bányaművelés felhagyása után elnéptelenedett. Az akna üzemi területétől keletre az I. rendű alperes tulajdonában álló, zömében leromlott állagú bányászlakások vannak, amelyek már a perbeli program idején is lakatlanok voltak. A területet a 12-es jelzésű helyi járatú autóbusszal lehet megközelíteni, amely munkanapokon 7.00 órától 18.00 óráig kétóránként közlekedik. I. aknán jórészt halmozottan hátrányos helyzetű, önkényes lakásfoglalók élnek, munkalehetőség a környéken nincsen.

A felperesnek a perbeli ingatlanba költözéskor jövedelme nem volt, munkát sikertelenül keresett, téli tüzelőt jövedelem hiányában nem tudott vásárolni, a környéken élők többször zaklatták, ezért 2006. márciusában véglegesen elhagyta a perbeli lakást, és oda azóta sem költözött vissza. Az évek során azonban nem csak a felperes, de a lakás többi bérlője is eltávozott az ingatlanból az épület környezetében elő személyek támadó fellépése, a pénztelenség, az ingatlan leromlott állapota, az igen nehéz közlekedés és a közeli munkalehetőségek hiánya miatt. Az épületet még részben a lakók benttartózkodása alatt, részben ezt követően teljesen lepusztították.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették az egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát, emberi méltóságát, pihenéshez, testi épséghez, egészséghez, valamint szociális biztonsághoz fűződő személyiségi jogát. Kérte az alpereseket egyetemlegesen marasztalni 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítésben, lakhatásának megghiúsulása miatt az őt illető, és a program során rendelkezésre bocsátott otthonteremtési támogatás összegéből kártérítésként 995.000 forint és késedelmi kamata megfizetésére kötelezni, 950.000 forintot igényelt az építkezésen végzett munkájának ellenértékeként, továbbá 384.000 forintot azon a címen, hogy amennyiben a perbeli ingatlanba nem költözik be, úgy tizenhat hónapig otthonteremtési támogatásra lett volna jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperesnek a hátrányos megkülönböztetés tilalmához, továbbá a szociális biztonsághoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2005. évben őt a **P., I. 17.** szám alatti, az I. rendű alperes tulajdonában álló ingatlanba költöztették. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3.995.000 forintot, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárás költségeinek viseléséről. Határozatának indokolása szerint az **O. F. Alap** által kiírt pályázat, az **L.** program azt a célt fogalmazta meg, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok társadalomba történő integrációját elősegítse. A pályázat nyomán a társadalomba nehezen integrálható fiatal felnőttek csoportja jutott volna megfelelő lakhatáshoz, munkához, támogatáshoz. A felperes azonban nem, illetőleg nem úgy részesült a program előnyeiből, ahogyan az a pályázat kiírójának szándékában állt. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a perbeli ingatlan átalakítása során az engedélyezési tervben szereplő

munkák egy részét nem végezték el, a munkák teljes egészében II. osztályúak voltak, az ingatlant az I. rendű alperes nem megfelelően tartotta karban. A felperest nem megfelelő minőségű, kivitelezését és környezetét tekintve kevésbé élhető lakásban helyezték el, amely huzamosabb emberi tartózkodásra a mai átlagos építkezési minőséget, szokásokat és életviszonyokat is figyelembe véve nem volt alkalmas. A perben kihallgatott tanúk vallomása alapján rögzítette, hogy a kiválasztott ingatlan P. város egyik leghátrányosabb területén fekszik, megközelítése nehézkes, munkalehetőség helyben nincsen. Erre a területre költöztették a nem megfelelően szocializált, a törvénnyel is többször szembekerült, kellő önállósággal nem rendelkező fiatalokat, köztük a felperest is, akinek jövedelme nem volt, munkahellyel nem rendelkezett, a tömegközlekedési eszközök igénybevétele is nehézséget jelentett számára. Mindezen körülmények alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperest hátrányosan megkülönböztették, és őt jogellenesen elkülönítették, amikor olyan helyen biztosítottak számára lakást saját otthonteremtési támogatásának felhasználásával, ahonnan esélye sem volt a társadalomba történő beilleszkedésre. Megállapította továbbá, hogy a felperesnek sérült a szociális biztonsághoz való joga, hiszen az egész program, illetőleg annak megvalósítása a tervezettel ellenkező hatást ért el, és a felperes korábbi helyzetéhez képest is rosszabb szociális körülmények közé került. Nem találta viszont megállapíthatónak a pihenéshez és munkához való jog sérülését, miután az alperesek nem voltak a felperes munkáltatói, míg a testi épséghez, egészséghez kapcsolódó személyiségi jog megsértésének megállapítására azért nem látott lehetőséget, mert az alperesek magatartása és a felperes állapota között közvetlen okozati összefüggés nem volt kimutatható. Az egyes alperesek felelősségét külön is vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű, valamint a III.-IV. rendű alperesek tevékenyen részt vettek az ingatlan kiválasztásában, ugyanakkor a kivitelezés ellenőrzését, és a folyamatos karbantartást elmulasztották, míg a II. rendű alperesnek - aki a felperesről, gondozásáról, előéletéről teljes körű információkkal rendelkezett - előre kellett volna látnia, hogy a felperes a számára biztosított körülmények mellett képtelen a társadalomba megfelelően beilleszkedni. Rögzítette, hogy az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperest hátrány is érte, ugyanis el kellett hagynia a perbeli ingatlant, amelyben önálló életet kezdeteként volna, utcára kényszerült, más városba volt kénytelen költözni, ahol ugyan munkalehetőséghez jutott, azonban az otthonteremtési támogatás hiányában itt sem tudott önálló lakást biztosítani magának. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a jelenlegi ár-és értékviszonyok mellett 3.000.000 forint az az összeg, amely a felperest ért, az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben felmerült nem vagyoni károk hozzávetőleges kiegyenlítéséhez szükséges. A vagyoni kárigényekkel kapcsolatosan megállapította, hogy az 1.000.000 forint összegű otthonteremtési támogatást a kivitelezés költségeire fordították, azt a felperes jövőbeni lakhatásának biztosítására már nem használhatja fel, ezért az alperesek kötelesek a felperes által ezen a címen igényelt 995.000 forint megfizetésére. Nem látott ugyanakkor lehetőséget az utógondozói ellátásból való kiesésre figyelemmel igényelt 384.000 forint, valamint az építkezésen végzett munkák ellenértékéért követelt 950.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére. A felperes ugyanis a

programból való kiválását követően nyomban igényelhetette volna az utógondozói ellátást, a munkavégzés ideje alatt pedig havi bruttó 28.500 forint munkadíjban részesült, emellett pedig öt hónapig képzést biztosítottak számára, a vizsga díját és a képzés költségét pedig részben neki kellett viselnie.

Az elsőfokú ítélet ellen az I-II. rendű alperesek, valamint a IV. rendű alperes fellebbezéssel, míg a felperes csatlakozó fellebbezéssel élt.

Az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a vele szemben előterjesztett kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem sértette meg a felperesnek a hátrányos megkülönböztetés tilalmához fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a perbeli ingatlanon biztosított számára önkormányzati bérlakást. Az önkormányzat több földrajzilag nem kedvező helyen lévő bérlakással is rendelkezik, ezek a városközponttól távolabb esnek, tömegközlekedési eszközzel történő megközelítésük nehézkes, azonban téves az az álláspont, hogy ezeknek az ingatlanoknak a bérbeadásával az önkormányzat megsérti az ingatlanok bérlőinek hátrányos megkülönböztetés tilalmához fűződő személyiségi jogát. Hangsúlyozta, hogy az L. program megvalósítására nem az önkormányzat pályázott, az ingatlan kiválasztására a III. és IV. rendű alperesek tettek javaslatot, a felperes pedig maga is tisztában volt vele, hogy a program hol fog megvalósulni. Az önkormányzatot a felperes részére lakás biztosításának kötelezettsége nem terhelte, mert lakásigénylést nem nyújtott be, a program megvalósítása érdekében vállalt kötelezettségének pedig eleget tett azzal, hogy a bérleti szerződést megkötötte, a lakást birtokba bocsátotta. A felperes előéletéről tudomása nem volt, mert a II. rendű alperesnek nem fenntartója, és az állami gondozottakról való ellátás sem tartozik a feladatkörébe. A perbeli ingatlan építtetője nem az önkormányzat volt, a beruházás megvalósításában közreműködési kötelezettség nem terhelte. A lakások a beköltözéskor lakhatásra alkalmas állapotban voltak, ezt igazolja, hogy P. Város Jegyzője a használatba vételi engedélyt kiadta. Mire pedig sor kerülhetett volna arra, hogy a P. Zrt.-t megbízza a lakások kezelésével és karbantartásával, addigra a lakások a támogatott fiatalok közrehatásának köszönhetően olyan állapotba kerültek, hogy javításuk aránytalan terhet jelentett volna. A perben csatolt, a Gyámhivatalhoz címzett levélből egyébként is az állapítható meg, hogy a felperes P. városából való távozása, és az ingatlan fekvése, állapota között okozati összefüggés nincsen.

A II. rendű alperes fellebbezése ugyancsak az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy az O. F. Alap által kiírt pályázat beadásában nem vett részt, mindössze a pályázati célcsoport kiírásának megfelelő fiatalok részére ajánlotta a programban történő részvétel lehetőségét. A program megvalósítása során az elvárható gondossággal járt el mind a fiatalok tájékoztatása, mind a program végigkísérése vonatkozásában. Bár nem képezte feladatát, de a saját költségvetéséből elkülönített összeg felhasználásával szociális munkást foglalkoztatott, aki két éven keresztül állt a fiatalok rendelkezésére. Az otthonteremtési támogatás megítélése szempontjából hatáskörrel nem rendelkezett, annak felhasználásáról minden fiatal tekintetében az illetékes gyámhivatal hozta meg a döntést. Az épület elhelyezkedését tekintve

mérlegelési lehetősége ugyancsak nem volt, mindössze volt gondozott fiataljai részére ajánlott továbblépési lehetőséget, amely az **O. F. Alap** által kiírt pályázaton alapult. A fiatalok pedig a már kiválasztott ingatlan és elhelyezkedés ismeretében vállalták a programban való részvételt.

A IV. rendű alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával szintén a kereset teljes elutasítását kérte. Kiemelte, hogy nem vett részt sem az ingatlan kiválasztásában, sem a kivitelezés előkészítésében, illetve lebonyolításában. A program során a III. rendű alperes utasítása szerint, a pályázati előírások adta keretek között járt el. Nem volt döntési pozícióban, nem kötött szerződéseket, az átvett, nem általa megkötött szerződésekből adódó jogviszonyokkal kapcsolatban módosításra lehetősége nem volt. Nem értett egyet a jogellenes elkülönítés megállapításával sem, ugyanis a perbeli ingatlan és környezete jelenleg is lakott, arra pedig nincs lehetőség, hogy mindenki a belvárosban éljen. Az elsőfokú ítéletből álláspontja szerint az következik, hogy P. városa nehezen megközelíthető, nem kedvező területein élő emberek tekintetében is a jogellenes elkülönítés megállapítható lenne. Úgy ítélte meg, hogy a felperest - és a vele együtt beköltöző támogatott személyeket - kötelezettség terhelte mind a beilleszkedéssel, mind az ingatlan állagának megőrzésével kapcsolatosan, amelynek nem tettek eleget. Az elsőfokú eljárásban feltárt adatok alapján ugyanakkor az sem volt megállapítható, hogy a felperes korábbi élethelyzetéhez képest rosszabb helyzetbe került.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával keresetének maradéktalan teljesítését kérte. Álláspontja szerint a perbeli ingatlant ugyan a III. rendű alperes választotta ki, és ajánlotta fel az I. rendű alperesnek, azt azonban az I. rendű alperes annak ellenére megvásárolta, hogy más, a program céljára alkalmas ingatlannal rendelkezett. A perbeli ingatlan területe szegregált, fejletlen az infrastruktúra, magas a munkanélküliség, az itt található lakások alacsony komfortfokozatúak, az itt élők iskolai végzettsége alacsony. Az I. rendű alperes felelőssége elsődlegesen abban áll, hogy az ingatlan kiválasztásával kifejezetten megnehezítette számára az önálló életkezdést. Az ingatlan már a beköltözéskor sem volt alkalmas lakhatásra, amelyet a szakértői vélemény is alátámaszt, az I. rendű alperesnek pedig, mint az ingatlan tulajdonosának kötelessége lett volna a kivitelezés ellenőrzése, majd bérbeadóként a nagyobb volumenű állagmegóvó munkák elvégzése. A II. rendű alperes noha biztosított utógondozói ellátást, nem nyújtott valódi hasznos segítséget, és nem az elvárható gondossággal járt el. Az ingatlant a III. rendű alperes ajánlotta az I. rendű alperesnek megvételre, a pályázati útmutató előírásaival ellentétben kifejezetten szegregált területen lévő ingatlant választott, amely már önmagában megalapozza kártérítési felelősségét. A IV. rendű alperes, mintegy jogutódként tevékenyen részt vett a program lebonyolításában, 2005. május 1. napja után lényegében minden feladatot maga látott el, és szerződéses viszonyban is állt a felperessel. Az építési számlák a IV. rendű alperes nevére szóltak, a kivitelezőkkel ő állt jogviszonyban, megrendelőként pedig kötelessége lett volna olyan gondosan eljárni, mintha az ingatlan saját tulajdona lett volna. A felperes álláspontja szerint a keresetében megjelölt 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges ahhoz, hogy

megvalósulhassanak mindazok a célok, amelyek elérésére az L. program létrejött, így nem szegregált területen otthont biztosíthasson magának, azt berendezze, és önmagát biztonságban tudhassa. A 995.000 forint marasztalási összeg után az alpereseket késedelmi kamatban is kérte marasztalni, mert kereseti kérelmében 2006. áprilisától késedelmi kamatot is igényelt.

A jogorvoslati kérelmek elbírálása során észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a III. rendű alperest, mint ismeretlen székhelyű szervezetet hirdetmény útján idézte, és az elsőfokú ítéletet ügygondnok részére kézbesítette. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásának adatai alapján azonban a másodfokú bíróság megállapította, hogy a Törvényszék a 2013. július 16. napján jogerőre emelkedett végzésével elrendelte a III. rendű alperes felszámolását. A felszámolási eljárás elrendelésének közzétételére 2013. szeptember 16. napján került sor. Az adós bíróság által kijelölt felszámolója, az I. Kft. a másodfokú bíróság megkeresésére bejelentette, hogy az adós civil szervezet vagyonának és iratainak hiánya miatt a törvényszék a 2014. november 12. napján kelt 25. sorszámú végzésével a felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezte, és az adóst megszüntette. A másodfokú eljárásban tisztázódott az is, hogy a felperes a felszámolási eljárásban hitelezői igényt nem jelentett be, a III. rendű alperest pedig a másodfokú határozat meghozatalának időpontjáig a nyilvántartásból nem törölték.

A III. rendű alperesnek tehát az elsőfokú eljárás alatt a felszámoló személyében volt idézhető képviselője, amely körülmény a Pp. 101.§-ának (2) bekezdése alapján a hirdetményi kézbesítés és az azt követő eljárás érvénytelenségét eredményezheti. A III. rendű alperes képviselője azonban - az elsőfokú határozat és a jogorvoslati kérelmek ismeretében - a hirdetményi idézést követő eljárást - hallgatólagosan - jóváhagyta, az eljárás a Pp.101.§-ának (3) bekezdése értelmében nem vált érvénytelenné, így az elsőfokú határozat felülbírálatának akadálya nem volt.

A másodfokú bíróság az I. és II. rendű alperesek fellebbezését részben alaposnak, a IV. rendű alperes fellebbezését teljes egészében alaposnak, míg a felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes 2005. május 27. napján megállapodást kötött a II. és III. rendű alperesekkel, amely szerint a részére biztosított 1.000.000 forint összegű otthonteremtési támogatást a III. rendű alperes az építendő önkormányzati bérlakások beruházási költségeként használja fel. Az átutalt otthonteremtési támogatás fejében a II. és III. rendű alperesek átengedett bérlőkijelölési joguk alapján javasolják a felépítendő bérlakás bérlőjeként, amelyre figyelemmel az I. rendű alperes határozatlan időre, de minimum öt évre a felperessel bérleti szerződést köt a felépült lakások egyikére.

A felperes az ingatlanból történt kiköltözése után mintegy fél évvel, 2006. november 15. napján megkereste a Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatot, ahol elmondta, hogy a program megvalósítása során teljesen kilátástalan helyzetbe került, mert P. külterületén helyezték el olyan környezetben, ahol magát fenntartani nem tudta. A környéken élő egyének több esetben megtámadták, megverték és kirabolták. A tanulásban, a munkahelyteremtésben és a kiszolgáltató helyzet oldásában segítséget nem kapott, ezért 2006. márciusában az ingatlanból elköltözött, és oda a fenyegetettség miatt nem is áll szándékában visszatérni. Ugyanezeket a problémákat jelezte a P. Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala részére 2008. július 4. napján elküldött levelében.

Mint sürgősségi mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból a perbeli ingatlan felújítására vonatkozó, az elsőfokú ítélet 10. oldal 6. bekezdésétől a 12. oldal 2. bekezdésének végéig tett megállapításokat. A tényállás fenti módosítására is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetéseket vont le.

A felperes az elsőfokú eljárás során többször módosított keresetében személyiségi jogainak megsértésére, illetve az L. programban való részvétel érdekében megkötött szerződések megszegésére hivatkozással kérte az alperesek kártérítés megfizetésére kötelezését.

A perben nem vitatott tényállás szerint a P.-ett megvalósult L. I. program a gyermekvédelmi szakellátásból nagykorúság miatt kikerült, illetve utógondozói ellátásban részesült szakképzetlen, munkanélküli fiatal felnőttek lakhatásának biztosítását, betanított szintű képzettséghez juttatását, munkavégző-képességének, önálló életvitelre való képességének fejlesztését tűzte ki célul. A program megvalósítása érdekében történt meg az I. rendű alperes részéről a perbeli ingatlan megvásárlása, azon az O. F. Közalapítvány által a III. rendű alperes részére biztosított 33.000.000 forint pályázati pénz, a fiatal felnőttek részére nyújtott otthonteremtési támogatás felhasználásával, valamint a programban részt vevő személyek fizikai munkavégzése mellett a perbeli ingatlanon álló, korábban használaton kívüli építmény átalakítása, majd a támogatott személyekkel bérleti szerződés megkötése. Az is megállapításra került az elsőfokú eljárásban, hogy a bérlők többsége a környéken élő személyek zaklatása, a bentlakó támogatott személyek együttélési szabályokat több ízben sértő magatartása, az épület megromlott állapota, a közlekedési nehézségek, és a közeli munkalehetőségek hiánya miatt az ingatlant elhagyta. Ezzel párhuzamosan még részben a támogatott személyek bentlakása alatt, részben azt követően az ingatlan teljesen lepusztult, azt ismeretlen személyek több helyen elbontották.

A felperes az L. program keretében részére kiutalt lakásba 2005. decemberében költözött be, majd onnét 2006. márciusában távozott. A Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálathoz elküldött, a tényállás kiegészítése során ismertetett levelében részletesen felsorolta, hogy milyen okok indították az ingatlan elhagyására. Miután a per tárgya nem a P.-ett - részben perben nem álló

szervezetek közreműködésével - megvalósult L. program egészének értékelése volt, hanem az alperesek felperes által állított károkozó, illetve személyiségi jogot sértő magatartásának megítélése, a másodfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesnek a programból való kiválását eredményező okok kialakulása, illetve azok elhárításának elmulasztása tekintetében az alperesek felelőssége megállapítható-e.

Az L. programon belül az I. rendű alperes elsődlegesen a program megvalósításához szükséges ingatlan biztosítását, majd a felépült ingatlanok tekintetében a támogatott személyekkel bérleti szerződés megkötését vállalta. A Lakásfejlesztési és Gazdálkodási Bizottság előterjesztéséből megállapíthatóan a bizottság és az előterjesztés folytán az I. rendű alperes előtt is ismert volt a program célja, a programban résztvevők személyi köre, tudott volt a fiatal felnőttek által igénybe vehető otthonteremtési támogatás felhasználása, és a saját munkavégzés szükségessége. Az előterjesztés szerint felmerült a program számára alkalmas ingatlanok címjegyzékének elkészítése is, azonban ennek megtörténte előtt a III. rendű alperes tudomást szerzett arról, hogy a M. Rt. a perbeli ingatlant értékesíteni kívánja, és azt a III. rendű alperes a kitűzött cél megvalósítására alkalmasnak ítélte. Ennek ismeretében született meg az I. rendű alperes közgyűlésénekszámú határozata az L. program támogatásáról, majd került sor az adásvételi szerződés megkötésére 2004. december 27. napján. Az I. rendű alperes és a III. rendű alperes között 2004. december 27. napján létrejött megállapodásból, illetve a IV. rendű alperes bevonásával 2006. február 27. napján megkötött haszonkölcsön szerződésből - amely utóbbi szerződés ugyan az L. II. programra vonatkozik, de visszautal a program első ütemére is - megállapítható, hogy a pályázati pénz, valamint a fiatalok otthonteremtési támogatásának felhasználásával felépült lakóingatlan - az **O. F. Közalapítvány** jelzálogjogával terhelten - az I. rendű alperes tulajdonába került. Az I. rendű alperes, mint az épület tulajdonosa kötött a felperessel 2005. december 14. napján lakásbérleti szerződést, amelyben a felperes részére folyósított, és a beruházás során az ingatlanba beépített 1.000.000 forint összegű otthonteremtési támogatásra is figyelemmel vállalta, hogy 2010. december 31. napjáig - ebből az időszakból 2006. december 31. napjáig lakbérfizetési kötelezettség nélkül - a felperes lakhatását az ingatlanban biztosítja. Kétségtelen tény, hogy az ingatlan kiválasztásában a III. rendű alperesé volt a meghatározó szerep, azonban a programot támogató, annak részleteiről információkkal rendelkező, és a lebonyolításában szerepet vállaló I. rendű alperesnek, mint a helyi viszonyokat, és a terület rendkívül kedvezőtlen adottságait ismerő szerződő félnek megfelelő körültekintés és gondosság mellett tisztában kellett lennie azzal, hogy az épületben - lényegében a folyamatos őrzés megvalósítása nélkül - az általa tudott szempontok szerint kiválasztott fiatal felnőttek, így a felperes lakhatása a szerződésben kikötött ideig nem biztosítható.

Nem értett ugyanakkor egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy az ingatlan a beköltözés időpontjában lakhatásra alkalmatlan volt. P. Város Jegyzője a 2006. január 25. napján keltszámú határozatával a használatbavételi engedélyt kiadta, a szakértői vélemény szerint

nagyobb részben II. osztályú munka pedig nem jelenti az épület lakhatásra alkalmatlanságát. Ennek ellenkezőjét, a lakások megfelelő állapotát igazolják a periratok között megtalálható, a lakók beköltözésekor készült fényképfelvételek is. A lakásbérleti szerződés 6./ pontja nem vitásan az I. rendű alperes, mint bérbeadó kötelezettségévé tette az épület karbantartásáról, állagának megőrzéséről, a központi berendezések üzemképes állapotáról való gondoskodást. Az igazán komoly problémákat okozó, az épület használatát is akadályozó vizesedés, majd penészedés a perben kihallgatott, az ingatlanban hosszabb ideig bentlakó tanúk vallomása szerint azonban jóval a felperes elköltözése után jelentkezett, így a bérbeadót terhelő kötelezettségek elmulasztása és a felperes programból való kiválása között okozati összefüggés nincsen. Egyébként a felperes a kiköltözését követően megfogalmazott levelekben maga sem utalt arra, hogy az ingatlan hibáinak, illetve hiányosságainak bármilyen szerepe lett volna a távozásában.

A 2005. május 27. napján megkötött megállapodással a II. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az otthonteremtési támogatás fejében a III. rendű alperessel egyetértésben a felperest javasolja a felépítendő bérlakás bérlőjeként az I. rendű alperes illetékes bizottságának. A II. rendű alperes tehát az I. rendű alpereshez hasonlóan maga is úgy ítélte meg, hogy a program a kiválasztott helyszínen, és az ismert, a szerződésben rögzített feltételek mellett alkalmas lesz arra, hogy a támogatott fiatalok, így a felperes lakhatását, társadalomba való beilleszkedését elősegítse, ezért maga is aktívan közreműködött annak lebonyolításában, a lehetséges lakók felkutatásában. Azon túlmenően, hogy a helyszínnel, előnytelen adottságaival az I. rendű alpereshez hasonlóan a II. rendű alperesnek is tisztában kellett lennie, annak is tudatában volt, hogy olyan fiatalok vehetnek részt a programban, akiknek szocializációja nem megfelelő, nem önállóak, a közösségi szabályokat nem igazán ismerik. Ezeknek a személyeknek, köztük a felperesnek is téli időszakban az ingatlanba költöztetése úgy, hogy pénzbeli megtakarítással nyilvánvalóan nem rendelkeztek, a környéken munkalehetőség nem volt, az egyébként sem kellően motivált fiatalok távolabbi munkahelyre való eljuttatása a közlekedési problémák miatt rendkívül nehézkesen történhetett, már eleve sikertelenné tette a programot. A pályázati anyagban szereplő, és az egyes szerződésekben részletezett utógondozói rendszer pedig ezeknek a hátrányoknak a kiegyenlítésére lényegében alkalmatlan volt. A II. rendű alperes vezetője évekkal később maga is úgy nyilatkozott, hogy óriási kockázata volt annak, hogy egy épületbe költöztessenek több tucat rosszul szocializált fiatal. A helyszín sem volt megfelelő, ugyanis a városrész házaiban az átlagosnál több munkanélküli, büntetett előéletű személy élt, akik az állami gondozottak számára nem megfelelő életvezetési példát nyújtottak. A II. rendű alperes tehát úgy kötött szerződést a felperessel a későbbiekben vissza nem igényelhető otthonteremtési támogatás felhasználásáról, hogy a program alapvető hiányosságaival tisztában volt, illetve feladatköréből következően azzal tisztában kellett lennie.

Az I-II. rendű alperesek a szerződések előkészítése és megkötése során tehát nem az elvárható gondosságot és körültekintést tanúsították, mely azt eredményezte, hogy a felperes a kitűzött cél elérésére alkalmatlan program során felhasználta az őt

megillető otthonteremtési támogatás 1.000.000 forintos összegét. Miután a támogatás visszaigénylésére a perbeli időszakban lehetőség nem volt, a felperes elesett attól a lehetőségtől, hogy a támogatás más módon való felhasználásával lakhatását biztosítsa, és ezáltal lépést tegyen a társadalomba való beilleszkedésre. Az I-II. rendű alperesek ezért a jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi Ptk. 205.§-ának (3) bekezdésében - a perbeli időszakban a 205.§-ának (4) bekezdésében - foglalt kötelezettség megszegése miatt az 1959. évi Ptk.318.§-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó 1959. évi Ptk. 339.§-ának (1) bekezdése alapján kártérítésként - az 1959. évi Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése szerint egyetemlegesen - kötelesek megfizetni az otthonteremtési támogatás 1.000.000 forintos összegéből a felperes által igényelt 995.000 forintot, és annak az 1959. évi Ptk. 360.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján 2006. április 1. napjától járó, az 1959. évi Ptk. 301.§-ának (1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatát.

A programban kulcsszerepet játszó III. rendű alperesi alapítvány - amely kiválasztotta a perbeli ingatlant, koordinálta annak felújítását, a fiatalok számára biztosított képzést és foglalkoztatást megszervezte, valamint az utánkövetést is magában foglaló pszicho-szociális támogatást biztosította - az elsőfokú eljárás során felszámolás alá került. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 10.§-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 38.§-ának (2) bekezdése értelmében a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás nem mentesíti a jogosultat a 28.§ (2) bekezdés f) pontjában és a 46.§ (7) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítése alól. A perindítás tehát a jogosult jogainak megóvását önmagában nem biztosítja, ehhez az is szükséges, hogy a jogosult az adós felszámolásától számított egy éven, illetve jelenleg száznyolcvan napon belül bejelentse a követelését a felszámolónak, és befizesse a nyilvántartásba vételi díjat. A felperes e kötelezettségének nem tett eleget, amely a törvény 37.§-ának (3) bekezdése értelmében jogvesztéssel járt, vagyis követelése megszűnt. Miután azonban a III. rendű alperes a jogvesztésre az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, az elsőfokú ítélettel szemben pedig fellebbezéssel nem élt, marasztalásának mellőzésére a másodfokú eljárásban lehetőség nem volt {Pp. 253.§ (3) bekezdése}, figyelemmel arra is, hogy az alperesek között nem állt fenn a Pp. 51.§-ának a) pontja szerinti egységes pertársaság.

A III. és IV. rendű alperesek között 2005. április 1. napján kelt szerződés szerint a III. rendű alperes feladatának hatékony és eredményesebb elvégzésére hozta létre a IV. rendű alperest. A már megkezdett programokat - így az L. I. programot is - átadta a IV. rendű alperesnek azzal, hogy a IV. rendű alperes a programokból adódó feladatok lebonyolítását a III. rendű alperes érdekében, helyett és nevében eljárva végzi, a III. rendű alperes utasítása szerint jár el, és az átvett pénzzel teljes körűen elszámol. Bár a szerződés tartalmazza a „kvázi jogutódlás” szót, a megállapodás a szerződő felek személyében - a felperes és a III. rendű alperes által megkötött szerződéseket érintően - változást nem eredményezett (a bírói gyakorlat által elismert szerződés átruházás nem történt), a IV. rendű alperes lényegében a

III. rendű alperes teljesítéshez igénybe vett megbízottjaként (1959. évi Ptk. 474.§.) volt köteles ellátni a felperes és a III. rendű alperes közötti szerződésből a III. rendű alperesre háruló feladatokat. Ebből következően az ott részletezett kötelezettségek elmulasztásával vagy nem szerződésszerű teljesítésével kapcsolatos igények kizárólag a III. rendű alperessel szemben voltak érvényesíthetők, így a felperesnek a IV. rendű alperessel szemben előterjesztett vagyoni kártérítés iránti keresete alaptalan volt.

Az otthonteremtési támogatás összegét meghaladó egyéb vagyoni károk megtérítésére ugyanakkor a felperes az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokok alapján nem tarthat igényt, az ezek tekintetében az indokokat is mellőző csatlakozó fellebbezése tehát nem volt teljesíthető.

Az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az I-II. rendű, valamint IV. rendű alperesek a felperesnek sem az egyenlő bánásmódhoz fűződő személyiségi jogát, sem pedig a szociális biztonsághoz fűződő jogát nem sértették meg, és a csatlakozó fellebbezés által érintett további jogsértések megállapítására sem látott lehetőséget.

Az L. program, annak már többször ismertetett célkitűzéseiből következően eleve hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokra összpontosított. A pályázati útmutató is előrebocsátotta, hogy a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek más fiatal felnőtt csoportoknál sokkal rosszabb esélyekkel kerülnek ki a munkaerőpiacra (otthontalanság, szakképzetlenség, munkanélküliség, szegénység). Az ebből fakadó hátrányos következmények elkerülése érdekében lakásra, személyiségük fejlesztésére, társadalmi beilleszkedésükhöz pszichés támogatásra van szükség. Ennek megvalósítását tűzte ki célul a program, jelentős állami támogatással (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 26.§-ának (3) bekezdése alapján az otthonteremtési támogatást a jegyző a központi költségvetés terhére biztosította, az **O. F. Alap** által rendelkezésre bocsátott pályázati pénz a Munkaerő-piaci Alapból származott, vagyis szintén a költségvetés által biztosított pénzügyi támogatás volt). A program tehát az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebtv.) 11.§-ának (1) bekezdése szerinti előnyben részesítéssel (pozitív diszkriminációval) kívánta az állami gondozásból kikerült fiatalok hátrányait kiküszöbölni, és a fiatal felnőttek más csoportjaihoz való felzárkózását elősegíteni. A program azonban a nem kellően átgondolt helyszínválasztás, és a nem körültekintő lebonyolítás miatt kudarcot vallott, célját, tehát az abban résztvevők, így a felperes felzárkóztatását, szocializációjának elősegítését, és elsősorban lakhatását nem tudta biztosítani. A program sikertelensége, a pozitív diszkriminációból fakadó előnyök elenyészése azonban nem jelenti az Ebtv. 9.§-ában, illetve 26.§-a (3) bekezdésében foglaltak megvalósulását, és ezen keresztül az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ez a személyiségi jog - ahogy arra az Egyenlő Bánásmód Hatóság is utalt a 2009. február 16. napján kelt levelében - akkor sérül, ha valakit (valamely csoportot) védett tulajdonsága miatt, azzal okozati összefüggésben kedvezőtlenebb bánásmódban részesítenek, mint más olyan

személyt vagy csoportot, aki vele összehasonlítható helyzetben van, de az adott védett tulajdonsággal nem rendelkezik. A felperes védett tulajdonsága folytán (állami gondozásból kikerült fiatal felnőtt) vehetett részt a programban, és a sérelem nem védett tulajdonsága miatt, hanem a program rossz megvalósításával összefüggésben érte. Arra ugyancsak nem merült fel adat a perben, hogy a felperes a személyiségének lényegét alkotó tulajdonságok miatt szenvedett el hátrányt (BH2008.12.), ezért a keresetlevelében az egyenlő bánásmódhoz fűződő személyiségi jog megsértésével összefüggésben hivatkozott emberi méltóság sérelme sem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta, hogy a felperes egészségét és testi épségét az alperesek magatartása milyen okból nem sértette, amely érveléssel a másodfokú bíróság is egyetértett.

A felperes keresetlevelében az alperesek által megsértettként megjelölt jogok közül a szociális biztonsághoz, illetve a pihenéshez való jog nem az ember személyiségéhez kapcsolódó jog, hanem az emberi, illetve állampolgári jogok körébe tartozó ún. szociális jog. A személyiségi jog az ember testi és szellemi működését, az ember egységét és szabadságát biztosító jogok összessége, az ember személyiségéhez a társadalmi közeg vizsgálata nélkül is hozzátartozik. Ebből következően sem a politikai jogok, sem a gazdasági, szociális vagy kulturális jogok nem sorolhatók ebbe a körbe, mert ezek nem az ember személyéhez tapadnak, hanem társadalomban betöltött szerepéből, helyéből következnek. E jogosultságokkal kapcsolatban elsősorban az állam jelenik meg kötelezettként, és neki kell biztosítani a politikai szabadságjogok, valamint a gazdasági, szociális vagy kulturális jogok érvényesülését, kiteljesedését (A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013.évi V. törvény Nagykommentárja, Opten Informatikai Kft. 2014. 250-251. oldal). Az alperesek terhére tehát e jogsértések elkövetése megállapítható nem volt (ide nem értve a jogorvoslati kérelmekkel nem érintett, a III. rendű alperessel szemben megállapított szociális biztonsághoz fűződő jog sérelmét).

Miután pedig a polgári jogban a nem vagyoni kárért való felelősség általános alapja - következően az 1959. évi Ptk. 84.§-a (1) bekezdésének e) pontjából is - a személyiségi jogsértés, ennek hiányában mellőzni kellett az I-II. rendű és IV. rendű alperesek nem vagyoni kártérítésben való marasztalását, és a felperes csatlakozó fellebbezése a nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére irányuló részében sem volt teljesíthető.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részben - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a keresetet a IV. rendű alperessel szemben teljes egészében elutasította, az I-II. rendű alperesek tekintetében a személyiségi jogsértés megállapítását mellőzte, és az I-III. rendű alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét az I-II. rendű alperesek tekintetében 995.000 forintra, és ennek 2006. április 1. napjától járó késedelmi kamatára leszállította.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes az elsőfokú eljárásban érvényesített követelések összegére figyelemmel túlnyomó részben (90%-ban) pervesztes lett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az I-II. rendű alpereseknek, valamint a IV. rendű alperesnek jogtanácsosi, illetve ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján, a kifejtett képviseleti munkára is figyelemmel állapította meg. A marasztalási összeg leszállítása miatt az I-II. rendű alpereseket terhelő állam által előlegezett költség összegét is mérsékelni kellett.

A másodfokú eljárásban a IV. rendű alperes fellebbezése teljes egészében, míg az I-II. rendű alperesek fellebbezése nagyobb részben sikeres volt, ezért a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a másodfokú bíróság az R.3.§-a (2) bekezdésének a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján számított jogtanácsosi, illetve ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felperes személyes költségmentességben részesült, az I-II. rendű alperesek személyes illetékmentesek, ebből következően a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli. A pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp.87.§-ának (2) bekezdésén alapul.

P., 2015. február 12.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró

A kiadmány hitelül: